

ŽELEZARNA JESENICE informatör

Jesenice, 6. februarja 1992

Štev. 5/II

Kako je z radioaktivnim kromom?

Zmagor Jelinčič, predsednik Slovenske nacionalne stranke, je v četrtek, 30. januarja 1992, v intervjuju na jeseniškem radiu Železarno obdoli, da spušta v Savo na leto 40 ton radioaktivnega kroma.

Vsem, ki delamo v Železarni, je jasno, da pri nas ne nastaja radioaktivni krom niti kot glavni niti kot stranski produkt. Radioaktivnost je mogoče doseči le v posebnih napravah, ki jih pri nas nimamo in ki so zelo drage.

Krom uporabljamo le pri izdelovanju nerjavne pločevine v hladni valjarni Bela. Po podatkih ekologinje Antonije Božić bi se v nevtralizacijski čistini napravi ob letu v enem letu ob polni proizvodnji nabralo do 300 kubičnih metrov mulja, a le 120 kubičnih metrov mulja bi bilo posledica proizvodnje nerjavnih jekel.

Analize so pokazale, da 1 liter tega mulja vsebuje 100 mg šestvalentnega kroma, ki je strupen. Izračun pove, da ves mulj, ki bi nastal v enem letu, vsebuje okrog 12 kg tega kroma. Zaradi izpiranja mulja preide nekaj tega kroma v Savo, vendar-tako kažejo analize in izračuni - ne več kot 6 kg na leto, če bi na Beli izdelovali samo nerjavno pločevino.

Tako naš oddelek za ekologijo kot različne inšpekcijske službe že dolga leta nadzorujejo vpliv Železarne na okolje in njene

odpadke. Slovenski predpisi so zelo strogi in dovoljene količine postavljene zelo nizko. Lani je oddelek za ekologijo vzel 135 krat vzorce vode na iztokih in opravil predpisane analize.

Zavod za socialno medicino in higieno iz Kranja in druge inšpekcije svoje preglede opravljajo nenapovedano. Lani septembra so pri pregledu iztoka na nevtralizacijski napravi na Beli ugotovili, da je dovoljena mejna količina kroma v vodi sicer prekoračena, voda pa kljub temu ni bila strupena.

Kot je ugotovila novinarka Sonja Zaplotnik ob koncu intervjuja, g. Jelinčič res bolj slabo pozna Jesenice. Tako res ne vem, kaj naj Jeseničani počnemo z njegovo puškarno in nabiranjem zdravilnih zelišč, ali pa, kot namiguje, naj bi bili slovensko odlagališče radioaktivnih odpadkov iz jedrske elektrarne v Krškem. Železarji smo podobnih "dobrih" nasvetov že kar navajeni, zato želimo, da jih tudi g. Jelinčiču v predvolilnem boju ne bi zmanjkalo!

Dokup zavarovalne dobe je zaenkrat končan

V procesu zmanjševanja števila delavcev se je Železarna lani ob pomoči Ministrstva za delo in Republiškega zavoda za zaposlovanje odločila za dokup zavarovalne dobe za večje število delavcev.

Najprej so bila dokupljena leta od 6 mesecev do 3 let za 149 delavcev, nato pa še do 5 let za 190 delavcev. Denar v višini nekaj nad 113 milijonov tolarjev je zagovila Republika.

Če bo na razpolago še kaj sredstev za Železarno, se sedaj še ne ve, zato je dokup zavarovalne dobe pri nas zaenkrat končan.

Vsem
Železarjem
čestitamo ob
slovenskem
kulturnem prazniku

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da koder sonce hodi,
preprij iz sveta bo
pregnan;
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo
mejak.

France Prešeren

Listine kot nadomestilo za prenizke plače

Lani v Železarni nismo uspeli izplačati tako visokih osebnih dohodkov, kot jih je določala panožna kolektivna pogodba. Po 62. členu te pogodbe morajo delavci za manj prejete plače dobiti listine, s katerimi bodo lahko sodelovali v procesu lastninjenja podjetja, ob stečaju pa jih lahko prijavijo v stečajno maso.

Zahtevo za izdajo takšnih listin sta postavila oba sindikata, vodstvo Železarne pa se je strinjalo, da osnutek listin pripravi in ga z obrazložitvijo posreduje Upravnemu odboru

v presojo. Glede na to, da je Železarna Jesenice državno podjetje, in da je listine možno uporabljati tudi v procesu lastninjenja, lahko o namembnosti uporabe listine odloča samo Upravni odbor.

Listine nimajo nič skupnega z vrednostnimi boni, ki jih dobimo pri plači in jih lahko vnovčimo v trgovini. Vsebinsko listin bo takšna, da bo zagotavljala enako realno vrednost ne glede na čas, kdaj bo vnovčena. Zaradi večje racionalnosti bonov za leto 1991 bomo izdali vsakemu delavcu po en skupen dokument za vse mesece od aprila do decembra, v (o)šnjem letu pa bomo listine izdajali po četrtletjih. Za leto 1991 bomo listine prejeli predvidoma v marcu, za letošnje prvo četrtletje pa v aprilu.

Da ne bi bilo pomote, naj še enkrat poudarimo, da listine niso plačilno sredstvo (slišati je namreč govorice o 13. plači), ampak so vnovčljive pod točno določenimi pogoji, o katerih bomo lastniki listin pravočasno obveščeni.

Kako smo lani zmanjševali število zaposlenih

Zmanjšanje števila zaposlenih sodi v širši program sanacije Železarne. Po tem programu naj bi bilo do konca leta 1991 zaposlenih še 3864 delavcev, kar je približno 1200 manj kot na začetku leta.

Dejansko nas je bilo ob koncu lanskega leta še 4183. Razlika je nastala, ker je postopek ugotavljanja presežnih delavcev trajal dalj časa kot smo predvidevali. Mnogim presežnim delavcem poteče šestmesečni odpovedni rok šele v prvih treh mesecih letošnjega leta, nekaterim pa še kasneje, ker se jim odpovedni rok zamakne zaradi bolezni ali drugih zakonsko utemeljenih vzrokov.

Ugotavljanje presežnih delavcev je bila le ena od poti za zmanjševanje števila zaposlenih. Največ delavcev je odšlo zaradi predčasnih upokožitev z dokupom let. To akcijo nam je omogočilo Ministrstvo za delo, ki nam je z manjšimi časovnimi zamiki povrnilo vsa potrebna sredstva za dokup let 339 delavcem.

Fluktuacija je bila v Železarni tudi lani visoka. Kar 194 delavcev je našlo delo v drugih podjetjih in so prekinili delovno razmerje po običajni poti - sporazumno.

Rednih in invalidskih upokožitev je bilo 193.

V zadnjih treh mesecih se je 117 delavcev odločilo za sporazumno prekinitev delovnega razmerja na osnovi izjave, da je njihovo delo postalo nepotrebno. Takim delavcem je pripadala odpravnina v višini polovice plače za vsako leto dela v Železarni in šest plač (osnova, povečana za dodatek na delovno dobo).

Takim delavcem smo ob odhodu izplačali skupno 6.642.643 SLT na račun njihovih šestih plač, z nekajtedenskim zamikom pa še 6.053.885 SLT odpravnin. Strošek Železarne je nekaj večji, ker je od plače treba obračunati tudi davek, vendar je skoraj v celoti stroške teh odpravnin povrnilo Ministrstvo za delo.

V letu 1991 je delovno razmerje prenehalo 154 delavcem, ki so bili določeni kot trajni presežki. Od tega jih je 48 odšlo pred potekom šestmesečnega odpovednega roka in upamo, da so v večini primerov že našli ustrezno nadomestno zaposlitev. 106 delavcev je prekinilo delovno razmerje v decembru, ko jim je odpovedni rok potekel. Vsi so že prejeli odpravnino v višini polovice poprečne plače (v zadnjih treh mesecih) za vsako leto dela.

Do konca januarja je prekinilo delovno razmerje skupaj 224 delavcev iz spiska trajnih presežkov. Tem delavcem smo razdelili skupaj 10.665.719 SLT odpravnin.

Za vse delavce, ki jim teče odpovedni rok, imamo zagotovila Ministrstva za delo, da bomo dobili povrnjene odpravnine in bomo lahko pravočasno izvršili svojo obveznost do teh delavcev, čeprav bi bilo mnogo lepše in prijetneje, če bi jim lahko obljubili skorajšnjo vrnitev v našo Železarno.

Sindikata neodvisnost ima novega predsednika

Po odhodu Bogomirja Ličofa na nove dolžnosti je izvršni odbor sindikata Neodvisnost izvolil novega predsednika.

Na začetku letošnjega leta pričakujejo najprej podpis pogodbe o delovanju sindikata v podjetju, sprejemljivo rešitev za nerazporejene delavce, podpisovanje pogodb med delavci in delodajalci, razvojne in finančne uspehe novoorganizirane Železarne in dosledno spoštovanje podjetniške pogodbe v celoti.

V Železarni delujeta dva sindikata, ki nastopata samostojno, skupno pa pri obvezujočih zadevah. Mednje spada tudi uveljavljanje podjetniške pogodbe.

Pri odločanju za članstvo v sindikatu imajo tako delavci dve možnosti, odločitev posameznika, v kateri sindikat se bo vključil, pa je njegova osebna in nedeljiva pravica.

Interne informacije Informator izdaja Železarna Jesenice.

Ureja jih Lili Jana Kos.

Tel. štev. uredništva in hkrati tudi odprti telefon za vaša vprašanja je 22-71.